Raad 1 december 2021
Mondelinge vragen raadslid Ernsting (Groen Links) ontruiming Hotel Mokum, Marnixstraat 382

GroenLinks maakt zich zorgen over de ontruiming, omdat de wooncrisis grote vormen heeft aangenomen, het aannemelijk is dat dit pand al jaren leeg staat en leeg zal blijven staan en Amsterdam geen kraakpanden ontruimt voor leegstand.

Algemeen:

- Het kraakverbod geldt ook in Amsterdam en wordt daar ook gehandhaafd. Wel is het zo dat als er geen sprake is van heterdaad, er niet ontruimd wordt voor leegstand. Alleen panden waar een eigenaar een concrete bestemming voor heeft worden ontruimd.
- Uitzondering hierop is als het OM oordeelt dat er sprake is van een spoedgrond om over te gaan tot ontruiming. De 4 spoedgronden staan beschreven in de beleidsbrief van het College van Procureurs Generaal.
- Een van deze gronden is als er door de kraak een onveilige situatie ontstaat voor de krakers zelf of voor de omgeving. Daar was in dit geval volgens brandweer en bouw- en woningtoezicht sprake van, en het OM heeft daarom besloten tot ontruiming.
- De rechter heeft in kort geding geoordeeld dat een ontruiming op basis van de brandgevaarlijke situatie rechtmatig is.

Vragen

1. **Klopt het dat het OM heeft aangekondigd het bewuste pand op korte termijn te willen gaan ontruimen?**

   Ja, het pand is zaterdag 27 november op last van de OvJ ontruimd.

2. **Op basis van welke overweging gaat het OM daartoe over?**

   Het OM heeft, naar aanleiding van de bevindingen van de brandweer en bouw- en woningtoezicht geoordeeld dat er sprake is van concreet brandgevaar in het pand, hetgeen een onveilige situatie oplevert voor zowel de krakers als omwonenden.

3. **Wat is er te zeggen over de brandveiligheid en de rol die dat speelt in het besluit om tot ontruiming over te gaan?**

   Het pand is ontruimd omdat de brandweer tijdens een schouw van het pand constateerde dat er een brandonveilige situatie is, die ook niet eenvoudig te verhelpen is door het ophangen van bijvoorbeeld een paar rookmelders of plaatsen van brandblussers.
   Het pand is onveilig voor krakers zelf als ook voor omwonenden:

   - Samengevat: door de staat van het pand is er extra risico dat er brand ontstaat, en als die ontstaat is het vrijwel niet mogelijk het pand veilig te ontvluchten en voor de brandweer zeer moeilijk om mensen die zich in het pand bevinden te redden.
   - Het pand bestaat uit een souterrain en 6 verdiepingen. Doordat het pand gestript is i.v.m. een eerdere asbestsanering staan alle verdiepingen met elkaar in verbinding door grote gaten in de vloer en zijn er geen deugdelijke trappen en leuningen tussen de verdiepingen.

- In geval van brand zal volgens de brandweer het hele pand in zeer korte tijd vol rook staan en is vluchten vrijwel onmogelijk. Daarbij brengt de ondeugdelijk aangebrachte elektra op de verdiepingen een extra risico op brand met zich mee. Gelet op deze situatie zal de brandweer in geval van brand het pand niet betreden met het oog op hun eigen veiligheid en derhalve ook geen mensen die zich in het pand bevinden kunnen helpen het pand te ontvluchten.

De rechter heeft vrijdag in een kort geding bevestigd dat er sprake is van concreet brandgevaar zowel voor de krakers zelf als door omwonenden door de staat waar het pand zich in bevind en vind een directe ontruiming door het OM dan ook gerechtvaardigd.

4. **Waarom en op wiens initiatief is er tot een onderzoek naar brandveiligheid overgegaan?**

Het OM in nauwe samenspraak met de gemeente en politie.

- Een veiligheidsschouw vindt in de regel plaats als er sprake is van concrete signalen dat er sprake zou zijn van een gevaarlijke situatie voor krakers of de omgeving.
- In dit geval is tot de schouw overgegaan n.a.v. concrete signalen van de eigenaar over de staat van het pand maar ook concrete signalen vanuit de buurt.
- Er kwamen diverse meldingen binnen vanuit buurtbewoners die de staat van het pand kenden en klusgeluiden hoorden vanuit het pand en melden dat er regelmatig feestjes waren in het pand waarbij veel mensen in het pand aanwezig zijn. Zij maakten zich zorgen over wie er zicht hield op de veiligheidssituatie binnen en de het geklus in het pand en over hun eigen veiligheid als omwonenden op het moment dat er brand uit zou breken.

5. **Kunnen de huidige gebruikers van het pand in gelegenheid worden gesteld de brandveiligheid te verbeteren om ontruiming te voorkomen? Zo nee, waarom niet?**

Nee.

- De geconstateerde brandonveilige situatie is niet met een paar simpele ingrepen door de krakers zelf, zoals het ophangen van rookmelders of het timmeren van een schotje, op te lossen. Dit vergt een langdurige, kostbare en ingrijpende verbouwing. Aan andermans eigendom.
- Ook de rechter heeft dit verzoek van de krakers afgewezen. Het pand wordt illegaal bewoont, de situatie is NU gevaarlijk voor hen en omwonenden en de rechter acht het ook niet realistisch dat de krakers (financieel) in staat zijn om op korte termijn hier daadwerkelijk iets aan te doen.

6. **Hoe beoordeelt het college de rol van het landelijke kraakverbod in relatie tot de grote woningnood in Amsterdam?**

Kraken is strafbaar gesteld door de wetgever en het verbod wordt derhalve ook gehandhaafd in Amsterdam. Het zal uiteindelijk ook niet de oplossing zijn voor de landelijke actuele wooncrisis.
Langdurige leegstand dient te worden bestreden maar wel op een legale manier. Dat is vormgegeven in de Amsterdamse Leegstandsverordening 2016.

Over de ontruiming zelf:

- Woensdag 23 november is de krakers aangezegd dat het pand niet veilig is en hen op het hart gedrukt niet meer in het pand te slapen. Ze hebben wel de gelegenheid gekregen om al hun spullen uit het pand te halen.
- Donderdag 24 november is de krakers officieel aangezegd door politie dat als ze het pand niet zelf zouden verlaten het OM op korte termijn over zou gaan tot ontruiming met het oog op de brandgevaarlijke situatie voor hen en voor de omgeving.
- Hiertegen hebben de krakers een kort geding aangespannen dat vrijdagmiddag 24 november diende. De rechter heeft de krakers op alle fronten in het ongelijk gesteld, erkende het concrete brandgevaar voor hen en de omgeving en oordeelde dat de ontruiming zoals aangekondigd door kon gaan.
- Van vrijdagnacht op zaterdag is de politie nog 2 keer bij het pand langs geweest n.a.v. diverse meldingen uit de buurt dat er boor- en zaaggeluiden te horen waren en om 4.00 uur s 'nachts dat er sprake was van een groot feest. Tevens gaat er dan een flyer rond op social media met de oproep om de krakers te steunen een evt. ontruiming zaterdag te voorkomen. Dit geeft geen blijk dat krakers zich bewust zijn van de ernst van de veiligheidssituatie.
- De driehoek besluit zaterdag over te gaan tot ontruiming. Er staan dan zo'n 100 mensen, waaronder sommigen vastgeketend aan een auto, demonstratief voor het pand hetgeen de politie belemmerde in hun optreden:
    - Demonstreren mag, blokkeren niet, er wordt gefaseerd en de-escalerend tegen opgetreden
    - Groep krijgt mogelijkheid hun demonstratie op een locatie in de buurt van het pand voort te zetten. Daar wordt geen gehoor aan gegeven
    - Daarop wordt de demonstratie ontbonden en als ook daar geen gehoor aan wordt gegeven wordt een noodbevel afgekondigd, de groep moet zich verwijderen en verwijderd houden van het pand, dit zodat de politie veilig op kon treden en het pand, in lijn met de rechterlijke uitspraak over de onveilige situatie, kon ontruimen
    - Tot slot is een groep van zo'n 100 geweldloze demonstranten naar bussen begeleid en bestuurlijk verplaatst. Uiteindelijk zijn 9 mensen aangehouden die gewelddadig verzet pleegden of verdacht worden van het plegen van aanvullende strafbare feiten.